

PEMBANGUNAN DAN PEMBINAAN MODUL SENI BAHASA BERASASKAN PENDEKATAN DIDIK HIBUR DI SEKOLAH RENDAH

MUHAMAD FADHIL BIN MD ZAIN

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2022

**PEMBANGUNAN DAN PEMBINAAN MODUL SENI BAHASA BERASASKAN
PENDEKATAN DIDIK HIBUR DI SEKOLAH RENDAH**

MUHAMAD FADHIL BIN MD ZAIN

**TESIS YANG DIKEMUKAKAN INI UNTUK MEMENUHI SYARAT
MEMPEROLEHI IJAZAH DOKTOR FALSAFAH
(PENDIDIKAN BAHASA MELAYU)**

**FAKULTI BAHASA DAN KOMUNIKASI
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS**

2022

UNIVERSITI
PENDIDIKAN
SULTAN IDRIS

Sila tanda (✓)
Kertas Projek
Sarjana Penyelidikan
Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus
Doktor Falsafah

✓

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Perakuan ini telah dibuat pada 11 (hari bulan) Jan (bulan) 2022

I. Perakuan pelajar :

Saya, MUHAMAD FADIL BIN MD ZAIN (P20122002034) (SILA NYATAKAN NAMA PELAJAR, NO. MATRIK DAN FAKULTI) dengan ini mengaku bahawa disertasi/tesis yang bertajuk PEMBANGUNAN DAN PEMBINAAN MODUL SENI BAHASA BERASASKAN PENDEKATAN DIDIK HIBUR DI SEKOLAH RENDAH

adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan se jelasnya dan secukupnya

[Signature]

Tandatangan pelajar

II. Perakuan Penyelia:

Saya, DR. NORUL HAIDA BT. HJ. REDUZAN (NAMA PENYELIA) dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk PEMBANGUNAN DAN PEMBINAAN MODUL SENI BAHASA BERASASKAN PENDEKATAN DIDIK HIBUR DI SEKOLAH RENDAH

(TAJUK) dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian/sepenuhnya syarat untuk memperoleh Ijazah DOKTOR FALSAFAH (PHD) (SILA NYATAKAN NAMA IJAZAH).

10 MAC 2022

Tarikh

[Signature]
Tandatangan Penyelia

DR. NORUL HAIDA BT. HJ. REDUZAN
PENYARAH KANAN
FAKULTI BAHASA DAN KOMUNIKASI UPSI
35900 TANJONG MALIM, PERAK
HP: 017-3685242

 UNIVERSITI
 PENDIDIKAN
 SULTAN IDRIS

 INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
 INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

 BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
 DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM

Tajuk / Title: PEMBANGUNAN DAN PEMBIKHAAN MODUL SENI BAHASA BERAGAKAN PENDEKATAN DIDIE HIGUE DI SEKOLAH RENDAH

No. Matrik / Matric's No: P20122002034

Saya / I: MUHAMAD FADHIL BIN MO ZAIN

(Nama pelajar / Student's Name)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sajana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-
 acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange
4. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / Please tick (✓) for category below:-

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang bendajah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / Contains confidential information under the Official Secret Act 1972

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / Contains restricted information as specified by the organization where research was done.

☒ **TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

(Tandatangan Pelajar / Signature)

 (Tandatangan Penyelia / Signature of Supervisor)
 & (Nama & Cop Rasmi / Name & Official Stamp)

Tarikh: _____

DR. NORUL HAIDA BT. HJ. REDUZAN
 PENYARAH KANAN
 FAKULTI BAHASA DAN KOMUNIKASI UPSI
 35900 TANJONG MALIM, PERAK
 HP: 017-3685242

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan kehadiran Ilahi kerana atas limpah kurnia kasih-Nya, akhirnya tesis ini dapat disempurnakan dengan jayanya. Sesungguhnya kurniaan-Nya ini terlalu besar dan berharga bagi hamba-Nya yang kerdil ini. Sepanjang perjalanan menyiapkan tesis ini, sesungguhnya terlalu banyak rintangan dan cabaran yang mendatang, terkadang menguji erti ketabahan dan kesabaran untuk memperoleh ilmu yang tidak ternilai harganya ini. Segala dugaan yang mendatang ada kalanya melemahkan semangat, namun kecekalan dan ketabahan serta bermohon kepada-Nya adalah penawar yang sangat mujarab, di samping sokongan kuat dan motivasi daripada peneman setia, isteri tercinta. Titipan teristimewa juga buat kedua-dua penyelia yang begitu sabar dan tidak jemu memberi bantuan, bimbingan, didikan, dorongan, tunjuk ajar dan semangat. Dr. Norul Haida bt Reduzan selaku Penyelia Utama dan Prof. Dr. Mahzan bin Arshad (Mantan Penyelia Utama), jutaan terima kasih diucapkan atas segala curahan ilmu yang sangat berharga ini. Sesungguhnya, kalianlah penyelia yang begitu kompeten dan komited dalam membimbing penyelidik sehingga penyelidik berada pada tahap ini. Semoga Allah membalas segala jasa yang telah dicurahkan.

Buat isteriku yang tercinta, Farrazadia bt Hamzah, terima kasih tidak terhingga kerana sanggup bersama menempuh susah peritnya kanda menyiapkan tesis ini. Selautan kasih yang tiada galang gantinya buat bonda tercinta, Allayarhamah Hjh. Mek Nab bt Dollah, yang tiada putusnya doa untuk kejayaan anakanda ini. Walaupun bonda telah tiada, kejayaan ini adalah hadiah teristimewa anakanda untuk bonda. Segala ilmu yang diperoleh ini, akan anakanda manfaatkan ke jalan yang diredai-Nya. Tuntunan kasih juga buat ayahanda tercinta, Hj. Md Zain bin Dollah yang sentiasa memberi kata-kata semangat untuk anakanda meneruskan perjuangan dalam bidang kedoktoran. Sekalung terima kasih juga penyelidik persembahkan buat adik-beradik tercinta yang sentiasa memberi sokongan dan semangat serta memahami situasi semasa penyelidik sedang berjuang dalam arena ini. Jutaan terima kasih juga diucapkan kepada rakan-rakan guru SK Sri Wangi di Gua Musang, Kelantan, yang terus memberi kata-kata semangat untuk penyelidik menyiapkan tesis ini. Segala kerjasama yang diberikan sepanjang menjalankan kajian, jasa kalian tidak sesekali akan dilupakan. Sesungguhnya sokongan kalian amat bermakna buat penyelidik.

ABSTRAK

Kajian pembangunan modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur di sekolah rendah ini bertujuan untuk mempelbagaikan kaedah dan strategi dalam pengajaran dan pembelajaran bagi mewujudkan iklim pembelajaran yang menyeronokkan murid-murid. Metodologi kajian yang digunakan adalah menggabungkan kaedah kualitatif deskriptif, penyelidikan reka bentuk dan pembangunan (DDR), Model Dick dan Carey (1978) serta Kaedah Fuzzy Delphi (FDM) untuk mendapatkan kesepakatan pakar. Maklumat dikumpulkan melalui temu bual, pemerhatian, soal selidik fuzzy dan analisis dokumen. Peserta kajian terdiri daripada 30 orang murid dan 10 orang guru pakar dalam mata pelajaran Bahasa Melayu di sebuah sekolah kebangsaan di daerah Gua Musang, Kelantan. Dapatan kajian dianalisis secara kualitatif deskriptif menunjukkan para guru Bahasa Melayu masih kurang menggunakan pendekatan didik hibur terutama dalam pengajaran seni bahasa semasa PdP kerana kurang berkemahiran dan masih mengajar secara konvensional. Selain itu, dapatan pemerhatian juga mendapati murid-murid tidak berminat dan kurang fokus ketika PdP BM dilaksanakan di dalam bilik darjah. Kesimpulannya, masih terdapat guru Bahasa Melayu yang kurang pengetahuan tentang pendekatan didik hibur dalam PdP kemahiran seni bahasa menyebabkan murid-murid kurang berminat dengan mata pelajaran Bahasa Melayu. Implikasi daripada kajian ini ialah, pelaksanaan PdP Bahasa Melayu menggunakan modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur memberi kesan positif kepada kepelbagaian kaedah pengajaran guru serta dapat meningkatkan motivasi belajar murid dalam mata pelajaran Bahasa Melayu.

Kata kunci : pembinaan modul, pendekatan didik hibur, seni bahasa, teori konstruktivisme, reka bentuk Dick dan Carey, kaedah Fuzzy Delphi (FDM), penyelidikan reka bentuk dan pembangunan (DDR).

DEVELOPMENT AND CONSTRUCTION OF LANGUAGE ARTS MODULE BASED ON ENTERTAINMENT EDUCATION APPROACH IN PRIMARY SCHOOL

ABSTRACT

This study on the development of language arts modules based on the entertainment education approach in primary schools aims to diversify methods and strategies in teaching and learning to create a fun learning climate for students. The research methodology used is to combine descriptive qualitative methods, design and development research (DDR), Dick and Carey Model (1978) as well as Fuzzy Delphi Method (FDM) to obtain expert consensus. Information was collected through interviews, observations, fuzzy questionnaires and document analysis. The study participants consisted of 30 students and 10 expert teachers in Malay language subjects in a national school in the district of Gua Musang, Kelantan. The findings of the study were analyzed qualitatively descriptively showed that Malay language teachers still do not use the entertainment education approach, especially in teaching language arts during PdP because they are less skilled and still teach conventionally. Apart from that, the observation findings also found that the students were not interested and less focused when PdP BM was implemented in the classroom. In conclusion, there are still Malay language teachers who lack knowledge about the entertainment education approach in PdP language arts skills causing students to be less interested in Malay language subjects. The implication of this study is that the implementation of PdP Bahasa Melayu using language arts modules based on the entertainment education approach has a positive effect on the variety of teaching methods of teachers and can increase students' motivation to learn in Malay language subjects.

Keywords: module construction, entertainment learner approach, language arts, constructivism theory, Dick and Carey Design, Fuzzy Delphi Method (FDM), design and Development Research (DDR).

KANDUNGAN**Muka Surat**

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xv
SENARAI SINGKATAN	xvi
SENARAI LAMPIRAN	xvii

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Latar Belakang Kajian	4
1.3	Pernyataan Masalah	7
1.4	Objektif Kajian	13
1.5	Soalan Kajian	14
1.6	Kepentingan Kajian	14
1.7	Batasan Kajian	16
1.8	Definisi Operasional	17
1.8.1	Sekolah Rendah	18
1.8.2	Tahap Satu	18
1.8.3	Bahasa dan Bahasa Melayu	18
1.8.4	KSSR	19

1.8.5	Seni Bahasa	20
1.8.6	Didik Hibur	21
1.8.7	Modul Pengajaran	22
1.9	Rumusan	23

BAB 2KAJIAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	24
2.2	Seni Bahasa	25
2.3	Didik Hibur dalam KSSR	28
2.3.1	Pendekatan Didik Hibur	29
2.3.2	Pelaksanaan Didik Hibur dalam KSSR	34
2.4	Kajian Literatur Didik Hibur	35
2.5	Teori Pembelajaran	55
2.5.1	Teori Konstruktivisme	60
2.5.2	Teori Konstruktivisme Kognitif	62
2.5.3	Teori Kognitif Sosial	67
2.5.4	Implikasi Teori Konstruktivisme	72
2.5.5	Kerangka Teori Kajian	76
2.6	Model Dick dan Carey dalam Pembinaan Modul	77
2.6.1	Definisi Pembelajaran Dick dan Carey	77
2.6.2	Model Dick Dan Carey	77
2.6.3	Kerangka Pembinaan Modul Dick dan Carey	79
2.6.4	Langkah-langkah Pembelajaran Dick dan Carey	79
2.7	Kerangka Kajian	88
2.8	Rumusan	89

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	90
3.2	Reka Bentuk Kajian	91
3.3	Peserta Kajian	100
3.3.1	Murid	105
3.3.2	Guru Bahasa Melayu	107
3.3.3	Informan	110
3.3.3.1	Guru Besar SK Sri Wangi	110
3.3.3.2	Pegawai PPD SISC+	111
3.3.3.3	Pensyarah Universiti	113
3.4	Batasan Kajian	114
3.5	Tempoh Kajian	116
3.6	Instrumen Kajian	118
3.6.1	Soalan Temu Bual	119
3.6.2	Pemerhatian	123
3.6.3	Soal Selidik Fuzzy	126
3.7	Kaedah Pengumpulan Data	130
3.7.1	Kaedah Temu Bual	130
3.7.2	Kaedah Pemerhatian	131
3.7.3	Analisis Dokumen	134
3.7.4	Soal Selidik Fuzzy	137
3.8	Analisis Data	141
3.8.1	Analisis Data Kualitatif	141
3.8.2	Analisis Data Kaedah Fuzzy Delphi (FDM)	146
3.8.2.1	Penomboran Segi Tiga Fuzzy	147

3.8.2.2	Penilaian Fuzzy	149
3.8.2.3	Interpretasi Data Kaedah FDM	150
3.9	Proses Pembinaan Modul Seni Bahasa	154
3.9.1	Pembinaan Modul Menggunakan DDR	155
3.9.2	Pembinaan Modul Menggunakan FDM	162
3.9.3	Pengaplikasian DDR, FDM dan Model Dick & Carey dalam Pembinaan Modul	168
3.10	Kerangka Kajian	177
3.11	Rumusan	178

BAB 4DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	179
4.2	Dapatan Fasa Satu : Analisis Keperluan	180
4.2.1	Penyediaan RPH	182
4.2.2	Bahan Bantu Mengajar	189
4.2.3	Aktiviti	195
4.2.4	Masa	204
4.2.5	Murid	207
4.3	Dapatan Fasa Dua : Pembinaan Modul Seni Bahasa	216
4.3.1	Dapatan Pembinaan Modul Menggunakan FDM	216
4.3.1.1	Penomboran Segi Tiga Fuzzy	217
4.3.1.2	Penilaian Fuzzy	218
4.3.2	Dapatan Pembinaan Modul secara Kualitatif	237
4.3.2.1	Merangka Draf Modul	241
4.3.2.2	Proses Pembinaan Modul	242
4.3.3	Modul Didik Hibur Disemak dan Disahkan	258

4.3.3.1 Semakan Set Induksi	259
4.3.3.2 Semakan Aktiviti	261
4.3.3.3 Semakan BBM	263
4.3.3.4 Semakan Pentaksiran	265
4.4 Dapatan Fasa Tiga :Penilaian Kebolegunaan	266
4.4.1 Dapatan secara Deskriptif	266
4.4.1.1 Pemerhatian	267
4.4.1.2 Temu Bual	271
4.4.2 Dapatan secara Kaedah Fuzzy Delphi (FDM)	275
4.4.2.1 Penomboran segi Tiga Fuzzy	277
4.4.2.2 Penilaian Skor Fuzzy	278
4.5 Kesimpulan	298

BAB 5 RUMUSAN, PERBINCANGAN, IMPLIKASI DAN CADANGAN

5.1 Pengenalan	299
5.2 Rumusan Kajian	300
5.3 Perbincangan Dapatan Kajian	315
5.4 Implikasi Pelaksanaan Modul Seni Bahasa Berasaskan Pendekatan Didik Hibur	335
5.5 Cadangan Kajian Lanjutan	343
5.6 Kesimpulan	345

RUJUKAN	349
----------------	-----

LAMPIRAN	367
-----------------	-----

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
3.1	Kriteria Pemilihan Pakar dan Pakar Pendidikan dalam Kajian Fuzzy	102
3.2	Penentuan Jumlah Sampel Pakar Fuzzy Delphi	104
3.3	Panduan Temu Bual Fasa Satu bersama Guru Besar	120
3.4	Panduan Temu Bual Fasa Satu bersama Guru Bahasa Melayu	120
3.5	Panduan Temu Bual Fasa Dua bersama Guru Besar	121
3.6	Panduan Temu Bual Fasa Dua bersama Guru Bahasa Melayu	122
3.7	Contoh Jadual Temu Bual	123
3.8	Nota Pemerhatian	125
3.9	Nota Pemerhatian Guru dan Murid	126
3.10	Analisis Dokumen	136
3.11	Jadual Skala Likert 7 Mata	138
3.12	Perbezaan Skala Likert dan Skala Fuzzy 7 Mata	148
3.13	Contoh Perbezaan Skala 7 di antara Skala Likert dengan Skala Fuzzy	149
3.14	Formula Nilai Skor Fuzzy	150
3.15	Pengiraan Nilai Peratusan mengikut Sarjana	152
3.16	Kaedah Analisis Data berdasarkan Soalan Kajian dan Instrumen Kajian	153
3.17	Fasa-fasa Pembangunan dan Reka Bentuk	157
3.18	Fasa Analisis Keperluan dan Kaedah Pengukuran	158
3.19	Fasa Reka Bentuk Pembangunan dan Kaedah Pengukuran	159
3.20	Fasa Penilaian dan Kaedah Pengukuran	161
3.21	Contoh Soal Selidik Fuzzy	164
3.22	Penukaran Pemboleh Ubah Linguistik kepada Penomboran Fuzzy	166
3.23	Pembinaan Modul Seni Bahasa dalam Fasa Analisis Keperluan	171

3.24	Pembinaan Modul Seni Bahasa dalam Fasa Pembangunan Reka Bentuk	174
3.25	Pembinaan Modul Seni Bahasa dalam Fasa Penilaian	176
4.1	Borang Pemerhatian Pembelajaran Murid	211
4.2	Demografik Pakar	220
4.3	Syarat Segi Tiga Fuzzy bagi Elemen Penyediaan RPH	222
4.4	Kesepakatan Pakar bagi setiap Item dalam Penyediaan RPH	224
4.5	Syarat Segi Tiga Fuzzy bagi Elemen Penyediaan BBM	225
4.6	Kesepakatan Pakar bagi setiap Item dalam Penyediaan BBM	227
4.7	Syarat Segi Tiga Fuzzy bagi Elemen Aktiviti PdP	228
4.8	Kesepakatan Pakar bagi setiap Item dalam Aktiviti PdP	230
4.9	Syarat Segi Tiga Fuzzy bagi Elemen Tempoh Masa	232
4.10	Kesepakatan Pakar bagi setiap Item dalam Tempoh Masa	234
4.11	Syarat Segi Tiga Fuzzy bagi Elemen Persediaan Murid	235
4.12	Kesepakatan Pakar bagi setiap Item dalam Persediaan Murid	237
4.13	Tema dan Unit dalam Buku Teks Bahasa Melayu Tahun Tiga	238
4.14	Kemahiran Seni Bahasa dalam setiap Tema	240
4.15	Pemilihan dan Penetapan kemahiran Seni Bahasa dalam Modul	241
4.16	Semakan Set Induksi	260
4.17	Semakan Aktiviti Pembelajaran	261
4.18	Semakan BBM	263
4.19	Semakan Pentaksiran	265
4.20	Pemerhatian Set Induksi	268
4.21	Pemerhatian Aktiviti Pembelajaran	269
4.22	Pemerhatian BBM	270
4.23	Temu Bual Pelaksanaan Modul Seni Bahasa bersama Guru	272

4.24	Analisis Dokumen terhadap Pelaksanaan Modul Seni Bahasa	274
4.25	Demografik Pakar Pelaksana	280
4.26	Penerimaan dan Kebolehgunaan Item bagi Elemen Penyediaan RPH	281
4.27	Penerimaan dan Kebolehgunaan bagi Elemen Penyediaan RPH oleh Kumpulan Pakar	283
4.28	Penerimaan dan Kebolehgunaan Item bagi Elemen Penyediaan BBM	285
4.29	Penerimaan dan Kebolehgunaan bagi Elemen Penyediaan BBM oleh Kumpulan Pakar	287
4.30	Penerimaan dan Kebolehgunaan Item bagi Elemen Aktiviti Pembelajaran	288
4.31	Penerimaan dan Kebolehgunaan bagi Elemen Aktiviti Pembelajaran oleh Kumpulan Pakar	290
4.32	Penerimaan dan Kebolehgunaan Item bagi Elemen Tempoh Masa	292
4.33	Penerimaan dan Kebolehgunaan bagi Elemen Tempoh Masa oleh Kumpulan Pakar	294
4.34	Penerimaan dan Kebolehgunaan Item bagi Elemen Persediaan Murid	295
4.35	Penerimaan dan Kebolehgunaan bagi Elemen Persediaan Murid oleh Kumpulan Pakar	297

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
2.1	Fasa Pembinaan Modul Seni Bahasa berdasarkan Teori Konstruktivisme	76
2.2	Kerangka Pembinaan Modul Seni Bahasa menurut Dick & Carey	79
2.3	Kerangka Kajian	88
3.1	Contoh Soal Selidik Fuzzy	129
3.2	Langkah Melaksanakan Analisis Data Kualitatif	144
3.3	Rumus Mengira Nilai Threshold (d)	151
3.4	Kedudukan Nilai a-cut dalam Penomboran Fuzzy	153
3.5	Carta Alir Pembinaan Modul menggunakan Kaedah DDR	162
3.6	Rumus Mengira Nilai Threshold (d)	166
3.7	Model Pendekatan Sistem Dick dan Carey 1978	169
3.8	Kerangka Kajian	177
4.1	Contoh RPH Mempunyai Kemahiran Seni Bahasa	187
4.2	Contoh RPH Tidak Mempunyai Pendekatan Didik Hibur	188
4.3	Contoh Latihan Murid	208
4.4	Rumus Nilai Threshold (d)	218
4.5	Contoh Latihan Melengkapkan Lirik Lagu	246
4.6	Contoh Latihan Permainan Bahasa	248
4.7	Rumus Nilai Threshold (d)	277
4.8	Rumus Nilai Skor Fuzzy	279

SENARAI SINGKATAN

A	Amax
BBM	Bahan Bantu Mengajar
DDR	Development & Design Research
DSKP	Dokumen Standard Kurikulum Pentaksiran
FDM	Fuzzy Delphi Method
FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan
KBSR	Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KSSR	Kurikulum Standard Sekolah Rendah
PdP	Pengajaran dan Pembelajaran
SK	Sekolah Kebangsaan
TBG	Temu Bual Bersama Murid
TBM	Temu Bual Bersama Guru
TMK	Teknologi Maklumat Komunikasi
TP	Tahap Penguasaan
TPB	Teknik Permainan Bahasa

SENARAI LAMPIRAN

- A Soalan Temu Bual Fasa 2 Bersama Guru
- A1 Soalan Temu Bual Fasa 2 Bersama Murid
- A2 Soalan Temu Bual Fasa 3 Bersama Murid
- B Contoh Nota Pemerhatian 1
- B1 Contoh Nota Pemerhatian 2
- B2 Contoh Nota Pemerhatian 3
- C Modul Seni Bahasa 1
- C1 Strategi PdP
- C2 Borang Pengurusan Grafik
- C3 Lembaran Kerja Kad Perkataan
- D Modul Seni Bahasa 2
- D1 Strategi PdP
- D2 Contoh Pantun
- D3 Lembaran Kerja Melengkapkan Pantun
- D4 Borang Grafik : Kosa Kata Umum
- E Modul Seni Bahasa 3
- E1 Strategi PdP
- E2 Kenali Topeng Haiwan
- E3 Lembaran Kerja : Mewarna Perkataan
- E4 Latihan Melengkapkan Jadual
- F Surat Permohonan Menjalankan Kajian
- G Surat Kebenaran Menjalankan Kajian
- H Surat Pengesahan Pelajar Menjalankan Kajian

I Surat Pelantikan Penilai dan Pengesahan Modul

BAB 1

PENDAHULUAN

Bab ini akan membincangkan maklumat latar belakang kajian, diikuti pernyataan masalah, objektif kajian dan persoalan kajian. Seterusnya, bab ini juga membincangkan kepentingan kajian serta batasan kajian yang dihuraikan secara rinci. Akhir sekali, definisi operasional turut dinyatakan di bahagian akhir bab ini.

Seiring dengan transformasi kurikulum daripada Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah (KBSR) kepada Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) yang diperkenalkan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) pada tahun 2011, Kurikulum Standard Bahasa Melayu juga turut melalui semakan dan penambahbaikan dalam penggubalannya. Standard Kurikulum Bahasa Melayu Sekolah Rendah yang baharu ini mengandungi Standard Kandungan, Standard Pembelajaran dan Standard

Prestasi yang didokumenkan sebagai Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP) Bahasa Melayu. Kurikulum baharu ini mengetengahkan pendekatan berbentuk modular dan pembelajaran secara didik hibur serta pentaksiran secara holistik dalam penerokaan pelbagai bidang ilmu pengetahuan.

Dalam DSKP Bahasa Melayu yang baharu ini, pembelajaran Bahasa Melayu di sekolah rendah berfokus pada kemahiran literasi (konsep kembali kepada asas) dan aplikasi bahasa. Setiap standard dalam organisasi DSKP Bahasa Melayu ini berpaksikan kemahiran bahasa dan sistem bahasa yang disokong oleh pengisian kurikulum. Dalam kemahiran bahasa ini, terdapat lima kemahiran yang telah diorganisasikan sebagai Kemahiran Mendengar dan Bertutur, Kemahiran Membaca, Kemahiran Menulis, Kemahiran Seni Bahasa dan Kemahiran Tatabahasa (KPM,

Aspek seni bahasa yang terkandung dalam kemahiran seni bahasa merujuk kepada kebahasaan, keindahan dan kehalusan dalam Bahasa Melayu yang perlu difahami dan dikuasai oleh murid. Penguasaan aspek seni bahasa merangkumi kecekapan memahami, mengungkap dan menghayati bahasa yang indah. Melalui pembelajaran aspek seni bahasa ini, murid-murid akan dapat menghasilkan dan mempersembahkan karya kreatif pelbagai genre secara lisan dan bertulis melalui variasi teknik yang menarik. Aspek seni bahasa ini menzahirkan pembelajaran yang menyeronokkan secara didik hibur.

Bagi menjayakan pengajaran dan pembelajaran seni bahasa yang menyeronokkan, pendekatan secara didik hibur telah diberi penekanan dalam pelaksanaannya. Aktiviti didik hibur dalam PdP yang mengaplikasikan pelbagai bahan pendekatan dan teknik seperti nyanyian dan permainan serta penggunaan pelbagai bahan yang menarik dapat membantu murid menguasai dan menghayati pembelajaran (Chew Fong Feng, 2016). Pendekatan didik hibur ini menekankan persekitaran pembelajaran yang menyeronokkan secara terancang. Unsur keseronokan akan wujud melalui pembelajaran yang santai, menarik, menghibur, bermakna dan memikat yang dapat membantu memperkukuh pemahaman dan mendorong murid untuk belajar. Dengan kepelbagaian strategi dan bahan pengajaran dan pembelajaran yang dapat menimbulkan cabaran, pendekatan didik hibur juga berjaya membangkitkan rasa ingin tahu murid, fantasi, kerjasama, kawalan, persaingan

Oleh hal yang demikian, kajian ini adalah untuk membangunkan sebuah modul seni bahasa yang berasaskan pendekatan didik hibur dalam proses pengajaran dan pembelajaran (PdP) Bahasa Melayu di sekolah rendah. Pembangunan modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur ini dibangunkan melalui tiga fasa pembinaan menggunakan model Design and Development Research (DDR) serta model pembelajaran berasaskan model Dick dan Carey (1978, 2014) yang melaksanakan 10 langkah dalam pembangunan bahan pengajaran. Modul ini juga dibina dengan mengaplikasikan Kaedah Fuzzy Delphi (FDM) untuk mendapatkan konsensus (kesepakatan) pakar berkaitan kesesuaian pembangunan dan pembinaan modul seni bahasa ini. Diharapkan dengan pembinaan modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur ini akan dapat dimanfaatkan oleh guru bahasa Melayu dalam

menjayakan PdP yang menyeronokkan serta meningkatkan penguasaan Bahasa Melayu dalam kalangan murid-murid sekolah rendah.

1.2 Latar Belakang Kajian

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah menambah baik kurikulum sedia ada kepada Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) yang mula dilaksanakan secara berperingkat mulai tahun 2011 untuk murid Tahun Satu di semua sekolah di seluruh negara. Dalam DSKP Bahasa Melayu, terdapat beberapa perkara yang ditekankan, iaitu pendekatan modular, aspek didik hibur, kembali kepada asas berbahasa dan menekankan kemahiran membaca, menulis, mengira dan kemahiran menaakul (4M). Pendekatan modular merangkumi kemahiran mendengar dan bertutur, membaca, menulis, serta penguasaan aspek tatabahasa dan seni bahasa (KPM, 2017).

Bagi menjadikan mata pelajaran ini kian menarik dan berdaya saing, kurikulum Bahasa Melayu yang terdiri daripada suatu elemen baharu telah diperkenalkan dalam kurikulum huraian sukatan pelajaran Bahasa Melayu KSSR, iaitu kemahiran seni bahasa, sementara didik hibur menjadi salah satu pendekatan dalam pengajaran dan pembelajaran (Abdul Rasid Jamian dan Shamsudin Othman, 2011). Melalui pendekatan didik hibur secara terancang ini, murid-murid dapat mengikuti pembelajaran secara menyeronokkan, seterusnya berminat untuk mempelajari bahasa Melayu. .

Keberkesanan pengajaran dan pembelajaran adalah bergantung kepada pengolahan strategi, kaedah, teknik, dan pendekatan yang digunakan serta penggunaan bahan bantu mengajar yang dapat merangsang dan menggalakkan murid-murid berkomunikasi, berinteraksi dan berfikir. Pengajaran yang menyeronokkan boleh disifatkan satu proses yang sengaja dirancang berpandukan objektif dan isi pelajaran yang ditetapkan dan disesuaikan dengan keperluan murid. Untuk menentukan proses pengajaran dan pembelajaran berkesan, guru-guru haruslah mengambil pelbagai pertimbangan seperti memilih model-model pengajaran yang boleh memberi kesan positif pada pengajarannya di samping pemilihan kaedah, teknik dan pendekatan yang sesuai dengan keperluan semasa. Namun, untuk melaksanakan pembelajaran menyeronokkan di dalam bilik darjah bukanlah sesuatu yang mudah. Untuk memilih model-model pengajaran yang sesuai memerlukan tahap pengetahuan dan ketekunan yang tinggi para guru untuk mengkaji dan memilih model-model yang sesuai dengan kebolehan murid. Hal ini dirumitkan lagi dengan kebolehan guru yang mengajarkan Bahasa Melayu bukan daripada pengkhususan bahasa Melayu. Oleh yang demikian, guru yang mengajarkan mata pelajaran Bahasa Melayu perlu mendalami selok belok pengajaran bahasa. Namun, tidak semua guru bersedia untuk meneroka dan meningkatkan kemahiran pengajaran bahasa (Norazilawati Abdullah, 2020).

Dalam melaksanakan PdP yang menyeronokkan agar menjadi lebih berkesan, para guru boleh menggunakan strategi asas berbahasa yang diperkukuh melalui modul pengajaran dan pembelajaran yang menerapkan unsur humor dan seni bahasa (Mazlan Ismail, 2016). Pembelajaran yang menyeronokkan boleh bertukar menjadi pembelajaran yang membosankan sekiranya guru gagal menggunakan pendekatan

yang betul semasa PdP di dalam bilik darjah. Suasana pengajaran yang menarik dan pembelajaran yang kondusif serta menyeronokkan adalah amat perlu dalam proses pengajaran dan pembelajaran (A. Rahman Haron, Zamri Mahamod, Mohamed Amin Embi, Nik Mohd Rahimi Nik Yusoff, Sharifah Nor Puteh dan Jamaludin Badusah, 2012).

Namun, tahap pemahaman dan pelaksanaan oleh para guru untuk menjalankan pengajaran dan pembelajaran yang menyeronokkan dan menghiburkan murid-murid menunjukkan para guru memahami pendekatan didik hibur, tetapi dari aspek pelaksanaannya, para guru didapati masih belum mahir untuk melaksanakannya. Kelemahan para guru dari aspek kemampuan mengajar adalah berkait rapat dari sudut pengetahuan guru-guru dalam menyampaikan isi kandungan pengajaran (Nurul Ashikin Md. Yatim, Chew Fong Peng dan Zuraidah Abdullah, 2020). Hal ini menjadi lebih meruncing apabila guru-guru yang mengajarkan mata pelajaran Bahasa Melayu bukan dalam kalangan guru pengkhususan Bahasa Melayu. Hasil kajian oleh KPM pada tahun 2017 juga mendapati guru-guru yang mengajarkan Bahasa Melayu ini kurang menguasai kaedah dan pedagogi pengajaran yang betul. Sebagai satu usaha dalam membantu para guru Bahasa Melayu memperoleh keyakinan dan penguasaan pedagogi untuk menarik minat murid, maka pembinaan modul ini adalah perlu untuk dijadikan sebagai panduan tambahan kepada para guru dalam mewujudkan iklim pembelajaran yang santai, menyeronokkan dan menghibur.

1.3 Pernyataan Masalah

Satu unsur baharu iaitu pendekatan didik hibur telah diperkenalkan dalam kurikulum Bahasa Melayu. Pendekatan didik hibur yang diperkenalkan ini bertujuan untuk mewujudkan satu sistem pengajaran dan pembelajaran yang menghiburkan, seronok, kecindan dan mampu menarik minat murid untuk mengikuti pembelajaran.

Didik hibur yang diperkenalkan dalam KSSR pada 2011 merupakan satu teknik dalam pengajaran dan pembelajaran dan menyediakan murid-murid mengintergrasi, bereksperimentasi dan menggunakan apa yang telah dipelajari dalam modul berdasarkan aktiviti, seronok dan bermakna (Abdul Rasid Jamian, Nurul Nadiah Razali dan Shamsudin Othman, 2016). Dalam aktiviti didik hibur, kanak-kanak dapat membangunkan kaedah dalam membina hubungan dengan rakan-rakan, berpeluang untuk menunjukkan kuasa, membuat keputusan dan penilaian, menganalisis, membayangkan dan membuat diskriminasi (Ramlah Jantan, Nor Afni Resad dan Siti Fatimah Az-Zahra Mohd. Fauzi, 2016). Dengan terlaksananya pendekatan didik hibur dalam bilik darjah, proses pengajaran dan pembelajaran akan menjadi lebih interaktif dan berpusatkan murid. (Tan Meng Guat, 2015). Malah, KPM (2012) telah menegaskan bahawa persekitaran pembelajaran yang meliputi persembahan isi kandungan mengikut konteks, kepelbagaian strategi penyampaian dan penggunaan bahan yang menarik dapat mendorong pembelajaran melalui unsur-unsur cabaran, ingin tahu, kawalan, fantasi, kerjasama, persaingan dan pengiktirafan.

Sesi pembelajaran yang santai, terhibur dan penuh dengan aktiviti yang menarik dan pelbagai mampu menarik penglibatan murid-murid terhadap pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah. Antara ciri pengajaran secara didik hibur ialah sesi pembelajaran yang menyeronokkan, disposisi guru serta penggunaan bahan bantu mengajar (BBM) yang menarik (Abdul Rasid Jamian dan Hasmah Ismail, 2013). BBM yang menarik dengan ciri-ciri yang merangsang minat murid perlu diutamakan (Mazlan Ismail, 2016). Persoalannya, adakah semua guru menyediakan BBM semasa pelaksanaan PdP, dan adakah BBM yang disediakan itu benar-benar merangsang minat murid? Oleh hal yang demikian, para guru perlu sedar akan kepentingan unsur-unsur pembelajaran yang menyeronokkan dalam pengajaran untuk mewujudkan hubungan baik dengan murid-murid dan seterusnya dapat menarik minat mereka.

Untuk mewujudkan iklim pembelajaran yang aktif dan menyeronokkan dalam pengajaran dalam pembelajaran Bahasa Melayu, para guru yang mengajarkan mata pelajaran Bahasa Melayu mestilah mempunyai kompetensi yang tinggi terhadap penguasaan kaedah dan pedagogi Bahasa Melayu. Walau bagaimanapun, hasil pemantauan Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti, KPM (2017), mendapati sesetengah guru menghadapi masalah untuk menyampaikan isi pelajaran yang menarik dan sesuai.

Hal ini berpunca daripada guru yang masih kurang menguasai kaedah dan strategi pengajaran Bahasa Melayu menyebabkan murid tidak berminat mempelajari Bahasa Melayu. (KPM, 2017). Pengajaran dan pembelajaran yang digunakan oleh guru masih lagi berbentuk “chalk and talk” dan guru kurang mempelbagaikan

kaedah dan teknik pengajaran yang mampu merangsang kemahiran berfikir pelajar dalam proses pengajaran dan pembelajaran di sekolah (Mohd. Qhairil Anwar Azhar dan Zamri Mahamod, 2018). Guru yang lebih gemar menggunakan kaedah konvensional berbanding pembelajaran aktif boleh menimbulkan perasaan jemu dan bosan murid dan seterusnya mewujudkan sikap murid belajar secara pasif di dalam bilik darjah (Aimi Hafizah, 2017).

Strategi pembelajaran yang berpusatkan murid adalah digalakkan bagi mendorong penglibatan murid secara aktif dalam proses PdP di dalam kelas (Chew Fong Peng, Nur Atiqah Ali Jinah, 2020). Guru Bahasa Melayu dan guru-guru mata pelajaran lain perlu mencari pendekatan, kaedah, dan teknik pengajaran baharu agar murid suka akan guru sekaligus pengajaran guru (Sarabiah Jusoh, 2018). Selain itu, para guru mestilah sentiasa memastikan muridnya agar belajar bersungguh-sungguh, dapat mengawal kelakuan murid, dan memberi penilaian sebagai pengukuhan pembelajaran (Noorzailiza Zainal Abidin, Rozita Radhiah Said, Azhar Md Sabil, Ahmad Fauzi Mohd Ayub, 2020).

Selain itu, berdasarkan laporan Kementerian Pendidikan Malaysia (2017) juga, masih ramai guru bukan pengkhususan Bahasa Melayu yang mengajarkan mata pelajaran Bahasa Melayu di seluruh negara. Isu seperti ini wujud disebabkan kekurangan guru pengkhususan Bahasa Melayu menyebabkan kekosongan tersebut terpaksa diisi oleh guru bukan pengkhususan Bahasa Melayu. Fenomena ini telah mengakibatkan murid-murid kurang berminat belajar Bahasa Melayu kerana guru bukan pengkhususan Bahasa Melayu didapati tidak menguasai kemahiran bahasa dan mengajar mengikut kemampuan yang ada sahaja. Kajian Che Zanariah dan

Fadzillah (2011) mendapati kelemahan guru dalam aspek pengetahuan dan kemahiran bahasa telah menyumbang kepada masalah kemahiran bahasa seperti menulis dalam kalangan murid sekolah rendah dan murid kurang berminat untuk mempelajari bahasa.

Berdasarkan data KPM pada 1 April 2016, jumlah guru bukan pengkhususan Bahasa Melayu yang mengajarkan mata pelajaran Bahasa Melayu ialah sebanyak 31 265 orang (67.5%). Kesannya, berdasarkan Ujian Kecekapan Bahasa Melayu yang telah dilaksanakan oleh KPM pada tahun 2016, mendapati 40.9% guru bukan pengkhususan bahasa Melayu yang mengajar Bahasa Melayu tidak sesuai untuk mengajar Bahasa Melayu manakala 37.8% sesuai mengajar tetapi perlu mengikuti kursus Bahasa Melayu. Sebanyak 21.4% sahaja guru bukan pengkhususan Bahasa Melayu yang sesuai mengajar Bahasa Melayu. Hal ini boleh menyebabkan amalan PdP yang menyeronokkan di dalam bilik darjah tidak dapat dilaksanakan dengan baik dan berkesan kerana guru bukan pengkhususan Bahasa Melayu tidak menguasai kaedah dan amalan pengajaran bahasa yang baik. Ini selari dengan kajian yang dijalankan oleh Abdul Rasid Jamian dan Hasmah Ismail (2013), berkaitan kesan amalan pembelajaran menyeronokkan dalam mata pelajaran Bahasa Melayu.

Amalan pembelajaran menyeronokkan dapat dilihat dari aspek perspektif dan aplikasi pengetahuan tentang kaedah ataupun teknik yang berkesan sehingga mampu meningkatkan motivasi murid. Selain itu, minat dan sikap guru terhadap mata pelajaran Bahasa Melayu juga boleh mempengaruhi corak pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah. PdP yang bermakna sangat membantu murid meningkatkan minat serta motivasi mereka untuk mengamalkan pembelajaran

sepanjang hayat (Ainun Rahmah Iberahim dan Zamri Mahamod, 2017). Hasil kajian KPM pada tahun 2016 terhadap sikap dan minat guru mengajar Bahasa Melayu mendapati 73.3% guru sangat minat mengajar bahasa Melayu dan tiada guru yang sangat tidak minat mengajar Bahasa Melayu.

Walaupun item guru sangat minat mengajar Bahasa Melayu menunjukkan tahap yang agak tinggi (73.3%), namun kebolehan guru dalam mengubah suai pengajaran menjadi lebih menyeronokkan masih pada tahap yang rendah. Kegagalan guru bahasa untuk mengubah suai pengajaran dalam sesuatu tajuk supaya lebih menyeronokkan menyebabkan murid menjadi bosan dan hanya bersifat penerima ilmu sahaja (Samsudin Othman, 2016).

Arshad (2009), kelemahan guru dalam menguasai pendekatan pengajaran yang berkesan menyebabkan guru sering menggunakan buku rujukan dan buku ulasan sebagai panduan dalam proses pengajaran dan pembelajaran. Guru-guru juga sukar beralih daripada pengajaran tradisional kepada pengajaran berpusatkan pelajar kerana guru masih lagi bergantung dengan kaedah pengajaran berasaskan buku teks (Mohd. Qhairil Anwar Azhar & Zamri Mahamod, 2018). Terdapat masih ramai juga guru yang mengajar menggunakan pendekatan autokratik, tegas dan mengongkong pemikiran murid. Ini berikutan amalan guru masih berorientasikan peperiksaan (Nor Hadibah Hushaini, Zulkifli Othman, Anida Sarudin, Husna Faerdza Mohamed Redzwan, Dyah Werdiningsih, 2020).

Kebanyakan proses pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu yang dicerap dalam kajian, mendapati PdP Bahasa Melayu adalah berbentuk tradisional, kurang memberi penekanan kepada asas berbahasa, kurang menggunakan teknologi maklumat, kurang mengamalkan konsep didik hibur dan lain-lain yang akan menyebabkan persekitaran pembelajaran yang lebih kondusif tidak tercapai (Mohd. Sahandri Gani Hamzah, Mohd. Yusof Abdullah, Abdul Raof Hussin, Saifuddin Kumar Abdullah, Wong Kung Tuck, dan Shahril Ismail, 2018). Aspek pengajaran yang menyeronokkan tidak diamalkan sebaik mungkin oleh guru semasa PdP berlangsung. Guru mata pelajaran Bahasa Melayu seharusnya merancang pengajaran dan pembelajaran dengan teliti berdasarkan pengetahuan dan pengalaman sedia ada murid (Layang Ugek, Jamaluddin Badushah, 2018). Oleh hal yang demikian, para guru menghadapi masalah untuk melaksanakan PdP yang menarik dan menyeronokkan untuk menarik minat murid.

Begitu juga dengan minat dan penguasaan murid terhadap bahasa Melayu. Minat murid terhadap Bahasa Melayu yang tinggi juga mempunyai korelasi terhadap kemahiran berbahasa Melayu yang mempengaruhi pencapaian murid (KPM, 2017). Kajian Minat Murid Terhadap Mata Pelajaran Bahasa Melayu oleh KPM pada tahun 2016 menunjukkan sebanyak 48.2% murid-murid di sekolah rendah (Sekolah Kebangsaan) sangat minat terhadap Bahasa Melayu, 37.5% menunjukkan minat dan 4.3% kurang minat dengan mata pelajaran Bahasa Melayu. Ini jelas menunjukkan bahawa masih ramai murid sekolah rendah di Sekolah Kebangsaan yang kurang minat dan tidak menguasai Bahasa Melayu dengan baik.

Permasalahan yang telah dikenal pasti telah menarik minat penyelidik untuk membangunkan sebuah modul PdP yang menyeronokkan yang lebih berfokus kepada kemahiran seni bahasa. Oleh itu, kajian ini bertujuan untuk membangunkan sebuah modul pembelajaran bahasa iaitu pembangunan modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur dalam mata pelajaran Bahasa Melayu di sekolah rendah. Modul pengajaran seni bahasa yang dibangunkan diharap dapat membantu para guru untuk mencari jalan penyelesaian ke arah mewujudkan iklim pembelajaran yang menyeronokkan dan murid-murid dapat belajar dalam suasana santai, riang serta terlibat secara aktif.

1.4 Objektif Kajian

Objektif Umum

Kajian ini bertujuan untuk membangunkan sebuah modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur di sekolah rendah.

Objektif Khusus

Kajian ini bertujuan untuk menerangkan objektif yang berikut :

1. Menganalisis maklumat berkaitan pengajaran dan pembelajaran kemahiran seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur sekolah rendah.

2. Membina modul kemahiran seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur di sekolah rendah.
3. Menilai pelaksanaan modul seni bahasa yang dibina di dalam sebuah kelas Bahasa Melayu di sekolah rendah.

1.5 Soalan Kajian

Soalan kajian pembinaan modul pengajaran dalam pengajaran Bahasa Melayu murid sekolah rendah adalah untuk :

1. Apakah dapatan berkaitan seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur sekolah rendah?
2. Bagaimanakah modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu dibina?
3. Bagaimanakah penilaian kebolegunaan modul seni bahasa berasaskan pendekatan didik hibur terhadap PdP murid di dalam sebuah kelas Bahasa Melayu dilakukan?

1.6 Kepentingan Kajian

Kajian ini dianggap penting dalam sistem pendidikan negara pada hari ini kerana kajian ini boleh dimanfaatkan kepada banyak pihak. Kepentingan kajian boleh diperjelaskan kepentingannya kepada tiga peringkat iaitu peringkat mikro -

peringkat individu, orang perseorangan, peringkat mezzo - peringkat keluarga, masyarakat, sekolah dan peringkat makro - peringkat polisi, perundangan, budaya dan adat resam, (Fauziah Ibrahim, Khadijah Alavi dan Nazirah Hassan, 2020). Dalam kajian ini, antara pihak yang akan memperoleh manfaat hasil ialah murid, guru, sekolah, dan pihak Kementerian Pendidikan Malaysia.

Dengan adanya kajian ini, murid-murid boleh belajar sesuatu yang baharu dan menyeronokkan di dalam kelas. Jika sebelum ini, PdP yang dilaksanakan oleh guru di dalam bilik darjah lebih bersifat tradisional iaitu berpusatkan guru, namun dengan pelaksanaan pembelajaran secara pendekatan didik hibur ini, murid-murid dapat terlibat sepenuhnya dalam aktiviti yang dijalankan. Murid-murid akan lebih terhibur, seronok, bersemangat, aktif dan dapat memberi tumpuan sepenuhnya semasa sesi pengajaran dan pembelajaran dilaksanakan.

Bagi pihak guru pula, mereka boleh menjadikan modul ini sebagai panduan dalam mengajarkan Bahasa Melayu berasaskan didik hibur di dalam kelas. Modul yang dibina ini dapat membantu para guru menjadi lebih kreatif dan tidak kaku semasa sesi pembelajaran berlangsung. Pengajaran dan pembelajaran yang berpandukan modul seumpama ini, secara tidak langsung guru-guru telah melakukan satu transformasi dalam kaedah PdP, daripada berpusatkan guru kepada berpusatkan murid, daripada pengajaran yang serius kepada pembelajaran yang santai dan menghiburkan serta penggunaan bahan bantu mengajar yang lebih menarik minat murid. Guru memperoleh banyak idea, kaedah dan teknik pengajaran dapat dipelbagaikan mengikut aras kebolehan murid serta melahirkan satu inovasi baharu

dalam proses pengajaran dan pembelajaran.

Seterusnya, modul ini juga dapat memberi manfaat kepada pihak sekolah. Pihak sekolah boleh menjadikan modul ini sebagai satu sumber rujukan tambahan yang boleh digunakan oleh para guru bahasa Melayu di sekolah rendah. Dengan penggunaan modul ini secara menyeluruh, pengajaran bahasa Melayu berasaskan didik hibur dapat digunakan dengan lebih berkesan.

Kajian ini juga dapat memberi manfaat kepada pihak KPM. Pihak KPM boleh menjadikan modul ini sebagai rujukan alternatif dalam pembinaan bahan pengajaran berasaskan pendekatan didik hibur. Modul seni bahasa ini juga akan memperbanyak bahan yang boleh digunakan dalam proses pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu, serta para guru mempunyai banyak pilihan yang boleh digunakan dalam proses tersebut. Ini dapat meningkatkan pengetahuan guru-guru untuk memahami pengaplikasian modul pengajaran melalui pendekatan didik hibur.

1.7 Batasan Kajian

Kajian ini dibataskan di sebuah sekolah rendah sahaja iaitu Sekolah Kebangsaan Sri Wangi, Gua Musang. Kajian ini hanya melibatkan sekolah kebangsaan dan tidak melibatkan sekolah rendah jenis kebangsaan. Sekolah Kebangsaan Sri Wangi dipilih kerana sekolah ini merupakan populasi homogenius iaitu sama seperti sekolah-sekolah kebangsaan yang lain. Selain itu, sekolah ini juga merupakan antara sekolah yang memperoleh prestasi cemerlang dalam Ujian Pencapaian Sekolah

Rendah (UPSR) dan menjadi pilihan utama ibu bapa di sekitar Bandar Gua Musang.

Sekolah ini terletak di luar bandar dan mempunyai bilangan murid yang agak ramai iaitu 1200 orang murid. Murid-murid di sekolah ini juga mempunyai latar belakang keluarga yang berbeza iaitu terdiri daripada keluarga yang berada di bawah paras miskin, sederhana dan keluarga yang terdiri dalam golongan profesional. Jurang penguasaan murid antara satu sama lain juga agak ketara kerana latar belakang keluarga yang berbeza mempengaruhi tahap penguasaan murid. Oleh yang demikian, pemilihan sekolah ini juga adalah untuk meningkatkan lagi prestasi kecemerlangan murid-murid di samping meningkatkan tahap penguasaan bahasa Melayu bagi murid-murid yang lemah.

orang iaitu murid Tahun 3C. Bilangan guru terlibat sebagai responden dalam kajian ini pula dibataskan kepada dua orang guru sahaja iaitu guru Bahasa Melayu Tahun 3C dan guru Bahasa Melayu Tahun 2. Kajian ini juga dibataskan kepada sukatan kurikulum baharu iaitu KSSR yang melibatkan kemahiran seni bahasa sahaja. Kajian ini hanya membangunkan sebuah modul bagi murid tahun tiga dan kajian ini dijalankan secara kualitatif sahaja

1.8 Definisi Operasional

Berikut ialah definisi operasional dalam kajian ini:

1.8.1 Sekolah Rendah

Sekolah rendah ialah tahap persekolahan pada peringkat rendah kanak-kanak bermula dari darjah satu hingga ke darjah enam dalam tempoh masa persekolahan selama enam tahun. Murid-murid mula bersekolah rendah pada usia tujuh hingga dua belas tahun. Sekolah rendah menggunakan Bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar utama.

1.8.2 Tahap Satu

Tahap Satu dalam sistem pendidikan di Malaysia merujuk kepada tahap pembelajaran murid peringkat rendah yang berumur tujuh hingga sembilan tahun. Pada tempoh ini, murid akan belajar di Tahun Satu, Tahun Dua dan Tahun Tiga.

1.8.3 Bahasa dan Bahasa Melayu sebagai mata pelajaran di Sekolah Rendah

Menurut Mahzan Arshad (2013), bahasa ialah satu sistem komunikasi yang terdiri daripada bunyi, perkataan, dan tatabahasa atau sistem komunikasi yang digunakan oleh orang di sesebuah lokasi atau sesuatu profesion. Manusia berhubung antara satu sama lain menggunakan satu sistem bunyi yang dapat difahami sesama mereka.

KPM (2017) pula mendefinisikan bahasa sebagai merupakan alat untuk berkomunikasi dalam pelbagai bidang. Selain itu, bahasa juga berperanan sebagai wadah pembentukan akal dan fikiran, pembangunan ekonomi dan politik, serta perkembangan agama dan kesusasteraan. Bahasa dapat dikuasai oleh manusia menerusi alat pertuturan.

Bahasa Melayu pula ialah bahasa kebangsaan, seperti yang termaktub dalam Perkara 152(1) Perlembagaan Persekutuan: “Bahasa kebangsaan ialah bahasa Melayu dan hendaklah ditulis dalam apa-apa tulisan sebagaimana yang diperuntukkan dengan undang-undang oleh Parlimen”. Bahasa Melayu juga merupakan bahasa rasmi negara yang diperakukan melalui Akta Bahasa Kebangsaan 1963 dan pindaan tahun 1967 (Akta 32).

Bahasa Melayu merupakan bahasa pengantar utama, bahasa perpaduan, dan mata pelajaran teras yang wajib dipelajari oleh semua pelajar pada semua peringkat persekolahan; sama ada di sekolah menengah mahupun di sekolah rendah (KPM, 2017). Mata pelajaran Bahasa Melayu ini bertujuan untuk melengkapkan pelajar dengan keterampilan berbahasa dan berkomunikasi selaras dengan peranannya sebagai bahasa ilmu.

1.8.4 Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR)

Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) merupakan transformasi pendidikan yang dilancarkan oleh kerajaan (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2011) dalam

usaha menyusun semula dan menambah baik kurikulum sedia ada bagi melahirkan generasi yang berilmu pengetahuan, kemahiran dan nilai yang bersesuaian dengan keperluan semasa dan mendatang, khususnya bagi menghadapi saingan abad ke-21.

Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) digubal dalam Pernyataan Standard yang terdiri daripada Standard Kandungan dan Standard Pembelajaran yang perlu dicapai murid dalam satu tahap persekolahan. Standard Kandungan ialah pernyataan spesifik mengenai perkara murid patut ketahui dan boleh lakukan dalam tempoh persekolahan merangkumi aspek pengetahuan, kemahiran dan nilai. Standard Pembelajaran pula ialah penetapan kriteria atau indikator kualiti pembelajaran dan pencapaian yang boleh diukur bagi setiap standard kandungan (Noriati A. Rashid, Lee Keok Cheong, Zulkifli Muhyudin dan Zakiah Noordin,

Standard Kurikulum Bahasa Melayu sekolah kebangsaan mengambil kira pendekatan pengajaran Bahasa Melayu sebagai bahasa pertama. Kepelbagaian pengajaran dan pembelajaran, minat dan kecerdasan yang berbeza dalam kalangan murid turut diberi penekanan.

1.8.5 Seni Bahasa

Seni bahasa merupakan satu daripada komponen yang perlu diajarkan kepada murid dalam Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR), khususnya dalam mata pelajaran Bahasa Melayu. Seni bahasa merupakan keindahan yang merangkumi

susunan kata-kata dalam Bahasa Melayu. Menurut Bahagian Pembangunan Kurikulum (2010), seni bahasa ialah keupayaan murid memahami, mengungkap dan menghargai bahasa yang indah melalui pembelajaran yang menyeronokkan. Keindahan bahasa dapat dilihat menerusi penggunaan bahasa yang betul dan indah. Bahasa yang indah meliputi ayat dan perkataan yang digunakan seperti bahasa kiasan, simile, peribahasa dan personifikasi yang terdapat dalam karya kreatif. Menurut Awang Sariyan (2007), elemen terpenting dalam seni bahasa ialah kesantunan bahasa. Dalam KSSR, terdapat empat elemen yang perlu dipelajari oleh murid melalui seni bahasa iaitu nyanyian, bercerita, lakonan dan berpuisi yang menjadi medium penting dalam pembelajaran seni bahasa di dalam bilik darjah.

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah memperkenalkan satu pendekatan baharu yang terkandung dalam kemahiran seni bahasa iaitu pendekatan secara didik hibur sebagai satu langkah untuk mentransformasikan pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah agar menjadi lebih menyeronokkan.

Didik hibur merupakan satu elemen humor yang menekankan keseronokkan semasa PdP melalui unsur-unsur kecindan yang menarik minat melalui pembelajaran yang berpusatkan murid. Pendekatan didik hibur ini dijalinkan dengan unsur-unsur yang bersifat fantasi, jenaka, aktif, berani, persaingan, pengiktirafan dan sebagainya.

Menurut Bahagian Pembangunan Kurikulum (2016), tafsiran didik hibur dilihat dari sudut yang lebih luas, iaitu satu pendekatan proses pengajaran dan pembelajaran yang menekankan persekitaran pembelajaran yang menyeronokkan secara terancang. Menurut BPK lagi, unsur keseronokan akan wujud melalui pembelajaran yang santai, menarik, menghiburkan, bermakna dan memikat yang dapat membantu murid untuk belajar. Pendekatan ini dilaksanakan merentas kemahiran bahasa, iaitu kemahiran mendengar, kemahiran bertutur, kemahiran membaca, kemahiran menulis, kemahiran seni bahasa dan kemahiran tatabahasa (BPK, 2010). Dengan kata lain, pembelajaran didik hibur ini ialah belajar sambil bermain.

Kesimpulannya, pendekatan didik hibur merujuk pelaksanaan aktiviti dalam dalam situasi persekitaran yang menyeronokkan dengan pelbagai kaedah dan strategi yang digunakan. Didik hibur ini merupakan pendekatan PdP yang bersifat santai dan berhibur. Pelaksanaan pendekatan didik hibur ini memberi penekanan terhadap empat komponen sastera iaitu nyanyian, bercerita, lakonan dan puisi.

1.8.7 Pembinaan Modul Pengajaran

Pembinaan modul pengajaran merujuk kepada pembinaan kerangka yang merangkumi kandungan, strategi serta iklim sosial bilik darjah yang dapat mewujudkan persekitaran pembelajaran untuk murid kita.

Ini bermaksud pembinaan modul pengajaran merupakan rangka tindakan pengajaran. Modul ini adalah strategi yang direka bentuk untuk mencapai matlamat pengajaran. Modul pengajaran terdiri daripada prosedur-prosedur mudah pengajaran dan pembelajaran yang boleh dijadikan panduan kepada perancang dan guru kerana prosedur mengajar amat penting untuk menghasilkan pengajaran yang berkesan.

Pembinaan modul pengajaran dibangunkan mengikut beberapa fasa dengan mengadaptasikan daripada beberapa contoh model reka bentuk pembangunan. Fasa-fasa ini akan disesuaikan dengan langkah-langkah perkembangan dalam sesuatu model pembelajaran yang telah dipilih.

1.9 Rumusan

Bab ini telah membincangkan beberapa isu penting yang telah dijalankan dalam kajian ini. Latar belakang seni bahasa dan pendekatan didik hibur telah dijelaskan dalam bahagian pengenalan dan latar belakang. Bab ini juga menjelaskan pernyataan masalah, objektif kajian, soalan kajian, kepentingan yang memberi manfaat kepada pelbagai peringkat serta batasan kajian yang dijalankan. Selain itu, bab ini juga telah memberikan definisi istilah secara operasional dalam kajian ini.

